

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR: D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR: I. N. CESĂRESCU

ABONAMENTUL

pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Strălnăitatea: 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

de două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCUREȘCI

6, Splaiul Brâncoveanu Voevod, 6

Vis-à-vis de Palatul Justiției

S U M A R

Câte-va cuvinte asupra art. 1277 din Cod. civ. (1569 Cod. fr.) de d. D. Alexandresco.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ:

Înalta Curte de casație și justiție, s. I: *Ecaterina Aur cu Haralambie Rălescu*.

Tribunalul județului Ilfov, s. III: *Doamna Savopola cu Doamna Elena Bilciurescu*.

Tribunalul comercial Ilfov: *Hans Hart cu H. Picler*.
Curtea de apel din Galați, s. II: *Banca Agricolă sucursala Bêrlad cu Banca Generală din Brăila*.

CATE-VA CUVINTE

asupra

Art. 1277 din Codul civil (1569 Cod. fr.)

Art. 1277 din Codul civil dispune că «dacă căsătoria a ținut zece ani de la împlinirea termenilor puse pentru plata dotei, femeia sau moștenitorii săi o vor putea repeta de la bărbat, la epoca restituțiunii⁽¹⁾, fără să fie datorî a proba că el a primit-o. Bărbatul nu se va putea apăra de îndatorirea de a o restitui, de cât dacă va proba că a făcut cuvenitele diligențe spre a 'și-o procura, și că aceea a rămas fără efect».

Acest text va fi explicat cu toate detaliile ce merită în Comentariile noastre de drept civil (t. VIII). De o-cam-dată ne mărginim a expune câte va considerațiuni generale asupra lui.

În principiu, pentru ca femeia sau moștenitorii săi să poată cere dota de la bărbat, ei trebuie să dovedească primirea ei de acest din urmă și în ce consistă această dotă. Mijloacele însă prin care femeia va face această dovadă variază, precum vom vedea mai la vale, după cum dota a fost constituită de însuș femeia sau de un al treilea, rudă sau străin.

Art. 1277 aduce însă o derogare la acest prin-

(¹) Textul fr. dice în urma desfacerei căsătoriei (*après la dissolution du mariage*). Textul nostru este mai bine redactat, pentru că cuprinde atât absența cât și separarea de bunuri, care dau și ele loc la restituirea dotei (art. 1271). Cpr. și art. 1145 Cod portughez. Vezi și *infra*, text și nota 4.—În cât privește restituirea dotei la caz de faliment al bărbatului, vezi art. 790 urm. Cod com.

cipiu. În adevăr, după acest text, a cărui origină o găsim în L. 33, Dig., *De jure dotium*, 23, 3 și în Novela 100 a lui Justinian, femeia, moștenitorii și chiar creditorii ei (art. 974)⁽²⁾, de și în privința acestor din urmă, chestiunea este controversată, pot cere dota de la bărbat sau de la creditorii lui⁽³⁾, la epoca restituirei ei, fără a fi nevoiți a dovedi primirea ei, bărbatul fiind presupus că a primit-o. Pentru aceasta trebuie însă ca căsătoria să fi ținut zece ani și ca acest laps de timp să fi expirat înaintea evenimentului care a motivat restituirea, adică înaintea desfacerei căsătoriei prin moarte sau despărțenie, înaintea absenței unui din soți (art. 106, 1274), sau înaintea separațiunii de bunuri⁽⁴⁾. Acești zece ani nu curg din ziua celebrării căsătoriei, ci din ziua împlinirii termenilor pentru plata dotei, textul fiind expres în această privință⁽⁵⁾. Dacă dota urmează a fi plătită în mai multe termene succesive, sorocul de zece ani va curge, pentru fie-care fracțiune, din ziua fixată pentru fie care plată parțială⁽⁶⁾. Dacă dota a fost constituită sub o

(²) Cpr. Guillaud, *Contrat de mariage*, IV, 2139. Pand. fr., *Mariage*, II, 11380. Baudry, Le Courtois et Surville, *Contrat de mariage*, III, 1894 (ed. a 2-a din 1900). T. Huc, IX, 497. Fuzier-Herman, *Code civil annoté*, III, art. 1569, No. 21. Répert. Sirey, *Dot*, 2731. Massé-Vergé, IV, § 673. p. 258, nota 11.—*Contră*. Odier, *Contrat de mariage*, III, 1423 (ed. din 1847). Toullier D., VII, partea II, 277. Vezi și distincțiunea făcută de Rodière et Pont, *Contrat de mariage*, III, 1923.

(³) Pand. fr., *Mariage*, II, 11381. Guillaud, *op. cit.*, 2139. Baudry, Le Courtois, etc., *op. cit.*, III, 1895. Rodière et Pont, *op. și loco supra cit.*, Répert. Sirey, *Dot*, 2730. T. Huc, IX, 497. F. Herman, III, art. 1569, No. 22. C. Nimes. Sirey, 66. 2. 315 și Répert. Dalloz, *Supplément, Contrat de mariage*, 1498, nota 2.

(⁴) Baudry, Le Courtois et Surville, *op. cit.*, 1890. Répert. Sirey, V° *Dot*, 2714 urm. Rodière et Pont, *op. cit.*, III, 1927. Aubry et Rau, V, § 540, p. 625, nota 8. Cpr. art. 1145 Cod portughez.

(⁵) Trib. Tutova. *Dreptul* din 1884, No. 77. Laurent, XXIII, 563. Répert. Sirey, *Dot*, 2709.

(⁶) Baudry, Le Courtois, etc., *op. cit.*, 1889. Aubry et Rau, *loco cit.*, nota 9. Laurent, XXIII, 563. T. Huc, IX, 498. Pand. fr., *op. cit.*, II, 11387. Guillaud, IV, 2135. Marcadé, VI, art. 1569, No. 1. Répert. Sirey, *Dot*, 2709, 2710.—*Contră*. Toullier D., VII, partea II, 276 (Duvergier nu împărtășește însă părerea lui Toullier (*loco cit.*, p. 197, nota B).

condiție oare-care, termenul de zece ani va curge de la îndeplinirea condiției, pentru că numai atunci dota poate fi cerută⁽⁷⁾.

După unii, presumpția statornicită de art. 1277 ar fi aplicabilă în toate cazurile, fie că dota ar fi fost constituită de un al treilea, străin sau rudă cu femeia, *fie chiar de însuș femeia*, care s'ar fi înzestrat ea singură *de suo*, textul nefăcând nici o deosebire⁽⁸⁾.

Această părere este însă inadmisibilă, pentru că, după cum foarte bine dice Curtea din București, nu s'ar înțelege ca femeia să facă răspunzător pe bărbat pentru lipsa de diligență față de dânsa și să i'impute faptul că el n'ar fi îndreptat o urmărire contra ei. Apoi, femeia ar fi obligată a plăti pe de o parte ceea ce reclamă pe de alta, întru cât prescripția nu curge între soți în timpul căsătoriei (art. 1881). Femeia fiind debitoarea dotei înainte de a fi creditoarea ei, art. 1277 nu poate să fie aplicabil de câte ori ea 'și-a constituit însuș o dotă⁽⁹⁾. Această interpretare se confirmă și prin origina art. 1277, imprumutată de la vechia jurisprudență a parlamentelor, care tot astfel înțelegea lucrurile: «*Nec enim quisquam iudex propriis auribus audiet mulierem dicentem cur maritus ipsam non convenerit*», dice legea 33, in medio, Dig., De jure dotium, 23, 3. Femeia trebuind deci, în asemenea caz, să dovedească primirea dotei de către bărbat, această dovadă se va face conform dreptului comun, adică prin chitanța bărbatului, dacă dota este mai mare de 150 lei, și prin marturi sau presumpțiuni numai când va

exista un început de dovadă scrisă (art. 1191, 1197)⁽¹⁰⁾.

După alții însă, proba testimonială și presumpțiile ar fi în tot-d'auna admisibile, independent de orî-ce început de probă, pentru că femeia nu se bucură de destulă libertate spre a dobândi o chitanță sau chiar un început de dovadă de la bărbatul său, din cauza înriuririi firești ce acest din urmă exercită asupra soției sale⁽¹¹⁾.

Adevărul este însă că marturi și presumpțiile nu vor fi primite de cât în cazul când dota ar fi fost constituită de un terțiu, pentru că, în asemenea caz, femeia a fost pusă în imposibilitate de a'și procura o dovadă scrisă despre primirea dotei de către bărbat, fiind că totul s'a petrecut între dânsul și constituitorul ei⁽¹²⁾.

Reîntorcându-ne acum la presumpția statornicită de art. 1277, vom adăoga că această presumpție nu este absolută; căci dacă femeia, moștenitorii și chiar creditorii ei, pot cere de la bărbat dota constituită de cei de al treilea, fără a avea nici o dovadă de făcut, legea rezervă bărbatului, moștenitorilor sau creditorilor săi dovada contrară, aceștia putând să stabilească că bărbatul n'a primit nimic și că el nu este în culpă, de vreme ce a făcut cuvenitele diligențe spre a obține dota, măsuri care au rămas infructuoase. Tribunalele vor aprecia natura faptelor, și nu este nevoie ca bărbatul să fi intentat o acțiune având de obiect plata dotei, încercările făcute sub alte forme fiind suficiente⁽¹³⁾.

Se înțelege că cuvintele diligențe, rămase fără efect, trebuie să se dovedească de bărbat, de moștenitori sau creditorii săi⁽¹⁴⁾.

Mai mult încă, bărbatul va fi scutit de orî ce restituție, chiar în lipsa orî-cărei măsuri luată de dânsul pentru plata dotei, dacă el va dovedi că constituitorul ei era falit sau insolubil înaintea expirării celor zece ani prevăduți de lege, sau

(7) Pand. fr., *op. cit.*, 11390. Rodière et Pont, *op. cit.*, 1298. Répert. Sirey, *Dot*, 2709.

(8) Cpr. Planiol, *Tr. élément, de dr. civil*, III, 1645 (Paris, 1901). Duranton, XV, 566. Massé-Vergé, IV, § 673, p. 257, nota 9. Troplong, *Contrat de mariage*, IV, 3658. C. Nîmes și Caen. Sirey, 66. 2. 315 și Répert. Dalloz, *Supplément, Contrat de mariage*, 1498, nota 2. D. P. 77. 2. 133. Sirey, 75. 2. 201. Pand. Chron., V, anii 1870-1877, 2. p. 171. Trib. Gaillac. *Gaz. Palais*, 84. 2. 222.

(9) Cpr. în acest sens, C. București. *Dreptul din 1890*, No. 74. C. Aix. D. P. 1899. 2. 333. Mai vezi încă Sirey, 58. 2. 47. D. P. 58. 2. 140. Sirey, 61. 2. 513. D. P. 61. 2. 149. Sirey, 78. 2. 111. *La Loi* din 22 Dec. 1894, etc. Tot în acest sens se pronunță și o mare parte din doctrină. Vezi Pand. fr., *Mariage*, II, 11461. Répert. Sirey, *Dot*, 2699. Baudry, III, 432. Baudry, Le Courtois, etc., *op. cit.*, III, 1896. Mourlon, III, 430 bis. Guillouard, IV, 2133, 2136. T. Huc, IX, 498. Odier, *Contrat de mariage*, III, 1422 (ed. din 1847). Laurent, XXIII, 564. F. Herman, III, art. 1569, No. 15. Berriat St. Prix, *Notes élément, sur le Code civil*, III, 6270. Taulier, *Théorie raisonnée du Code civil*, V, p. 355, 356. Marcadé, VI, art. 1569, No. 2. Aubry et Rau, V, § 540, p. 627, text și nota 16. Tessier, *Tr. de la dot*, I, p. 156 B (ed. din 1835). Sériziat, *Régime dotal*, 285 (ed. din 1843). Bellot des Minières, *Contrat de mariage*, IV, 256, 257 (ed. din 1826). Colmet de Santerre, VI, 241 bis IV. Joutou, *Etude sur le système du régime dotal*, I, 418. Sincholle, *Revue critique*, anul 1864, t. XXIV, p. 134 urm. Labbé, nota în Sirey, 75. 2. 201, etc.

(10) Cpr. Baudry, Le Courtois, etc., *op. cit.*, III, 1899. Guillouard, IV, 2140. Pand. fr., *Mariage*, II, 11423 urm. Odier, *op. cit.*, III, 1417. Benoit, *Tr. de la dot*, II, 132, p. 297 urm. (ed. din 1829). Baudry, III, 432. T. Huc, IX, 498, *in fine*. Mourlon, III, 430. Aubry et Rau, V, § 540, p. 627, text și nota 14. C. Caen. Sirey, 75. 2. 201 și nota lui Labbé.

(11) Rodière et Pont, *Contrat de mariage*, III, 1917. Taulier, *op. cit.*, V, p. 353. Tessier, *op. cit.*, II, p. 248. Cas fr., *Pand. Périod.* 88. 1. 396. D. P. 87. 1. 75. Sirey, 89. 1. 319. Trib. Annecy, *La Loi* din 13 Mai 1888, etc.

(12) T. Huc, IX, 497. Pand. fr., *Mariage*, II, 11364 urm. Laurent, XXIII, 561. Mourlon, III, 426. Guillouard, IV, 2131. Baudry, Le Courtois, etc., *op. cit.*, III, 1899. Aubry et Rau, V, § 540, p. 625. C. Caen. D. P. 55. 2. 152. Sirey, 55. 2. 273.

(13) Cpr. Planiol, III, 1645. Laurent, XXIII, 563. Guillouard, IV, 2137. Troplong, IV, 3663. Aubry et Rau, V, § 540, nota 11. Répert. Sirey, *Dot*, 2721. — *Contrat*. Toullier D., VII, partea II, 276. Benoit, *Tr. de la dot*, II, 134, p. 289 (ed. din 1829).

(14) Cpr. Cas. rom. *Dreptul din 1895*, No. 67. Bulet. Cas. S-a I, anul 1895, p. 1167.

în momentul când dota ar fi putut fi cerută⁽¹⁵⁾, sau a murit în cursul celor zece ani, lăsând pe femeia înzestrată de moștenitoare⁽¹⁶⁾.

În fine, vom observa că presumpția statornicită de art. 1277 nu folosește de cât femeii, moștenitorilor sau creditorilor săi. Cei de al treilea constitutori ai zestreii vor trebui să facă dovada liberării lor conform dreptului comun, și bărbatul va avea *trei-deci de ani* spre a cere dota de la dînsii⁽¹⁷⁾.

Codul lui Andronaki Donici (capit. 33, § 15) înființează din contra o adevărată prescripție de zece ani în favoarea constitutorului zestreii: «Bărbatul pentru zestrea ce este să ea în bani⁽¹⁸⁾, pre care nu i-a luat, poate până în zece ani să miște jalobă și dreptatea zestreii se împlinește, *ear tăcînd în curgerea acestor ani, nu mai este slobod a mișca jalobă de cerere*». Acest text este traducerea Nov. 100, capit. 1, § 1, *ab initio*, unde se dice că: «*Si autem neque intra decennium queratur, taciturnitate mariti auferimus querelam: neque ei post decennium hoc agere sinemus*»; ceea ce ar însemna că dacă dota n'a fost cerută în cei zece ani, bărbatul n'o mai poate cere după acest termen, din cauza tăcerii sale. Este însă de observat că această novelă nu se interpreta într'un mod uniform de parlamente în vechiul drept francez⁽¹⁹⁾.

Codul Caragea nu reproduce această dispoziție, însă prevede că «dacă bărbatul lenevindu-se, nu se va porni în cursul paragrafiei ca să și ceară prin judecată zestrea cea făgăduită, și făgăduitorul va scăpa, bărbatul este dator; ear de se

va porni, nu este dator». Bărbatul este deci responsabil de neglijența sa, de oare-ce el restituie dota pe care n'a primit-o, pentru că n'a făcut la timpul oportun deligențele cuvenite. În Codul Calimach, nu găsim nici o dispoziție în această privință.

Acesta este art. 1277 din Codul civil. Precum vedem, el este bogat în controverse; și încă nu le-am semnalat pe toate.

El fiind o derogare de la dreptul comun nu se aplică de cât regimului dotal⁽²⁰⁾, și încă și sub acest regim, el nu se aplică bunurilor dotale dobîndite de femei în cursul căsătoriei⁽²¹⁾.

Acest text, reproduș în unele legiuri străine, de exemplu în Codul italian (art. 1414)⁽²²⁾ în Codul portughez de la 1867 (art. 1145)⁽²³⁾, nu și mai are astăzi rațiunea de a fi, pentru că bărbatul este de multe ori pus în pozițiune de a nu putea urmări pe constitutorul dotei tocmai din cauza liberalității sale sau a înrudirii care l' unește cu soția sa.

Art. 1277 este rezultatul unei erori, și în ori-ce cas, a unei interpretări greșite a textelor din dreptul roman, care tăgăduesc bărbatului excepția *non numeratae dotis*, de câte ori căsătoria a ținut zece ani (Nov. 100 și L. 3, Cod., *De dote cauta non numerata*, 5, 15), însă presupun în acelaș timp existența unui act dotal (*instrumentum dotale*) constător a primirii dotei de către bărbat. Excepțiunea *non numeratae pecuniae* permițînd bărbatului de a cere de la femei un supliment de probă, cu drept cuvînt această facultate a fost restrînsă. În dreptul modern însă, posesorul unui act scris, care constată primirea unei sume de bani, nefiind obligat a dovedi numărarea banilor prin o altă probă deosebită de actul care constată primirea ei, convenția matrimonială care ar

⁽¹⁵⁾ Pand. fr., *Mariage*, II, 11400 urm. Guillouard, *op. cit.*, IV, 2138. Troplong, IV, 3664. Répert. Sirey, *Dot*, 2723. Aubry et Rau, V, § 540, p. 626. C. Poitiers. D. P. 82. 2. 224. — *Contră*. Toullier D., VII, partea II, 276. Benoit, *op. și loco supra cit.*

⁽¹⁶⁾ T. Huc, IX, 497. Guillouard, IV, 2136. Rodière et Pont, *op. cit.*, III, 1922. F. Herman, III, art. 1569, No. 17. Aubry et Rau, V, § 540, p. 626, nota 10. C. Riom și Nîmes Sirey, 58. 2. 47. Sirey, 78. 2. 111. — *Contră* C. Nîmes. Sirey, 66. 2. 315. Répert. Sirey, *Dot*, 2704.

⁽¹⁷⁾ Cpr. Pand. fr., *Mariage*, II, 11375 urm. Baudry, III, 431. Baudry, Le Courtois, etc., *op. cit.*, III, 1893. Guillouard, IV, 2134. Troplong, IV, 3665. Tersier, *op. cit.*, I, p. 154 urm. Rodière et Pont, *op. cit.*, III, 1923. Berriat St. Prix, III, 6269. Marcadé, VI, art. 1569, No. 1. Benoit, *De la dot*, I, 122, p. 155 urm. (ed. din 1829). Odier, *op. cit.*, III, 1421. Colmet de Santerre, VI, 241 bis, III. Aubry et Rau, V, § 540, p. 626. Jouitou, *op. cit.*, I, 418. Arntz, III, 906. Vigié III, 690. Massé-Vergé, IV, § 673, p. 258, nota 9. în fine. Toullier D. VII, partea II, 277. F. Herman, III, 1569. No. 14. Répert. Sirey, *Dot*, 2698. Merlin Répert. V^o *Dot*, § 3, No. 8, în fine (t. V, p. 220, colona 2, ed. din 1827).

⁽¹⁸⁾ Va să dică această dispoziție nu se aplică de cât zestreii mișcătoare. Această soluție este admisibilă și astăzi, unde se decide generalmente că art. 1277 nu se aplică zestreii nemiscătoare, nici creanțelor născute cu ocazia acestei zestre. Veđi Baudry, Le Courtois, etc., *op. cit.*, III, 1892. Répert. Sirey, *Dot*, 2728. Taulier, *op. cit.*, V, p. 355. — *Contră*. Rodière et Pont, *op. cit.*, III, 1924. Pand. fr., *Mariage*, II, 11384.

⁽¹⁹⁾ Veđi Baudry, Le Courtois et Surville, *op. cit.*, III, 1888. Répert. Sirey, *Dot*, 2634, 2695.

⁽²⁰⁾ Guillouard, *op. cit.*, IV, 2139, 1. Rodière et Pont, II, 1322. Répert. Sirey, *Dot*, 2713. Pand. fr., *Mariage*, II, 11415. Aubry et Rau, V, § 523, p. 470, text și nota 28. Baudry, Le Courtois et Surville, *Contrat de mariage*, III, 1892, p. 694 (ed. a 2-a) C. Dijon. Sirey, 88. 2. 239.

⁽²¹⁾ T. Huc, IX, 498. Cpr. și Cas. fr. (Sirey, 89. 1. 319. D. P. 87. 1. 75 și Pand. *Périod.* 88. 1. 396), care admite că art. 1277 nu s'ar aplica la bunurile dotale venite femeii în timpul căsătoriei, fără a se pronunța însă asupra chestiunei. — Veđi însă Baudry, Le Courtois, etc., *op. cit.*, 1892, p. 695, 696.

⁽²²⁾ Art. 1414 din Codul italian reproduce textul francez, declarînd însă că această dispoziție nu se aplică de câte ori *femeia este însuș debitoare zestreii*, curmînd ast-fel controversa pe care am examinat-o *supră*, text și nota 9.

⁽²³⁾ Această dispoziție nu mai figurează însă în Codul spaniol de la 1889, în Codul german, etc. Cât pentru Codul neerlandez, el nici nu pomeniște măcar de regimul dotal. Tot în acest sens era conceput și primul proiect al Codului francez, care n'a introdus acest regim de cât în urma observațiilor Curței din Montpellier și a altor Curți *du Midi*, unde regimul dotal era în toată floarea lui, ca și în legiurile noastre anterioare. Cpr. Laurent. *Avant-projet de révision du Code civil*, V, p. 174 urm.

cuprinde chitanța bărbatului ar constitui pentru femei o dovadă complectă, fără ca să se mai aștepte de ce ani. Compilatorii Codului francez au întins deci fără cuvânt o regulă stabilită în folosul femeii investită cu un act care constată plata dotei, la ipoteza în care femeia nu produce nici o chitanță⁽²⁴⁾. Eată pentru ce art. 1277 ar fi trebuit să fie eliminat din legea noastră, după cum el a fost eliminat din Codul spaniol și din alte legislațiuni, cu toate că el se vede reproduș în Ante-proiectul de revisuire a lui Laurent⁽²⁵⁾.

D. Alexandresco

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, Secția I

Audiența de la 16 Aprilie 1901

Președenția D-lui GR. LAHOVARI, Președinte

Ecaterina Aur cu Haralambie Rălescu

Fidejusiune.—Condițiunile acestui contract.—Forme.—Dacă trebuie exprimată prin termeni sacramentali.—Proba ei.—Martori.—Omisiune.—Casare.—(Art. 1656 din Codul civil).

Legiuitorul, prin art. 1656 din Codul civil, cerând ca fidejusiunea să fie expresă n'a voit de cât ca consimțământul fidejursorului de a garanta plata să fie manifestat, exprimat, n'a înțeles însă a supune fidejusiunea la vre-o anumită formă, nici a cerut întrebuițarea unor termeni sacramentali, și deci fidejusiunea poate fi dată atât verbal cât și prin scris, și mijloacele de dovedire ale fidejusiunei sunt acelea ale dreptului comun, și prin urmare și proba testimonială, în condițiile în cari această probă este admisă.

Ast-fel, este casabilă hotărîrea când judecata o-mite a se pronunța asupra cererei unei părți de a-și complecta dovedirea fidejusiunei cu proba testimonială, cerere întemeiată pe un început de dovadă scrisă emanată de la fidejursor.

Desisiunea 162/901.—Casată decisiunea Curței de apel București, s. I, No. 89/960 după recursul

⁽²⁴⁾ Cpr. Merlin, Répert., Dot., § 3, No. 8, t. V, p. 219. Berriat St. Prix, Notes élément. sur le Code civil, III, 6268.

⁽²⁵⁾ Eată cum se exprimă art. 1612 din acest Cod: «Femeia care cere restituirea dotei, trebuie să dovedească că bărbatul a primit-o.—Paragraful 2 al acestui text reproduce, fără nici o schimbare de redacție, art. 1569 din Codul francez (al nostru 1277). Art. 1613 din Ante-proiect adaogă însă: «Dacă bunurile au fost constituite zestre de însuș femeia, ea, trebuie să facă dovada primirii dotei după dreptul comun.—Dacă dota a fost constituită de un terțiu, femeia poate să dovedească primirea ei prin marturi și presumpțiuni». Acest text curnă deci controversa pe care am examinat-o *supra*, text și note e 10—12.

făcut de Ecaterina Aur în proces cu Haralambie Rălescu.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier Gr. M. Buiuciu.

Pe d-nii avocați P. Borș și G. Bădescu din partea recurentei în desvoltarea motivelor I, III și IV, renunțând la motivul II;

Pe d-l avocat M. Antonescu din partea intimatului, în combateri.

Deliberând,

Asupra motivului I de casare invocat:

«Esces de putere, omisiune esențială și violarea dreptului de apărare, instanța a putut fi suverană în aprecierea faptelor și a probelor pentru a afirma, că n'a esistat nici un contract de fidejusiune și că d-l Rălescu nu s'a obligat ca fidejursor.

«Totuși ea nu putea înlătura mijlocul de probație invocat fără a-l examina, discuta și a se pronunța asupra lui. Am cerut să complectăm cu dovada prin martori și cu alte scripte probele deja produse. Și onor. Curte de apel nici nu menționează nimic asupra acestui mijloc de apărare sulevat. Conclusiunile noastre scrise dovedesc această afirmare».

Având în vedere că Ecaterina Aur, recurenta de azi, a împrumutat pe Manolache Antofie cu suma de 6000 lei în virtutea unei cambii girată de Haralambie Rălescu; Că dânsa neprotestând cambia la timp, Haralambie Rălescu a fost apărat de instanțele judecătorești de plata acestei sume ca girant; că în urmă Ecaterina Aur a reclamat sus zisa sumă de la Haralambie Rălescu ca fidejursor, acțiune pe care Curtea de apel o respinge prin decisiunea atacată astă-zî cu recurs;

Considerând că art. 1656 din Codicele civil cerând ca fidejusiunea să fie expresă n'a voit de cât ca consimțământul fidejursorului de a garanta plata să fie manifestat, exprimat, n'a înțeles însă a supune fidejusiunea la nici o anumită formă, nici a cerut întrebuițarea unor termeni sacramentali; că prin urmare ea poate fi dată atât verbal cât și prin scris precum de asemenea că mijloacele de dovedire sunt acelea ale dreptului comun.

Având în vedere că Ecaterina Aur, în sprijinirea cererei sale a invocat, între altele, o scrisoare cu data de 20 Martie 1896 a lui Rălescu constatată de Curtea de apel a fi scrisă și subscrisă de dânsul;

Având în vedere că în acea scrisoare Rălescu scrie intimatului de azi: «fiți liniștită că banii nu se perd pe câtă vreme m'aveți pe mine ca girant» și termină cu aceste cuvinte: «încă odată vă rog să fiți liniștită, că de nu plătește el, plătesc eu»;

Considerând că chiar de s'ar admite, după cum pretinde Curtea, că din termenii acestei scrisori n'ar resulta dovada deplină că Rălescu a înțeles că se obligă ca fidejusore la plata sumei datorită recurentei, totuși nu se poate contesta că această scrisoare constituie un început de dovadă scrisă în înțelesul art. 1197 din Codul civil și dar dovada cu martori și prin urmare și presumpțiunile conform art. 1203 din același Codice erau admisibile în specie;

Considerând că este constant în specie, după cum aceasta rezultă din concluziunile scrise pe care Curtea declară că le-a avut în vedere, că recurenta a cerut pentru complectarea probei, a i se admite martorii;

Considerând că Curtea omite a se pronunța asupra acestui mijloc de apărare; Că această omisiune este esențială, de oare-ce, existând în specie după cum s'a zis, un început de dovadă scrisă, dovada cu martori era admisibilă.

Pentru aceste motive și fără a mai discuta și celelalte mijloace, Curtea, casează, etc.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI ILFOV, Secția III

Audiența de la 31 Mai 1901

Președenția D-lui C. PARASCHIVESCU, Președinte

Sentiința civilă No. 422/901

Doamna Eufrosina Savopolu cu Doamna Eleonora Bilciurescu.

Testamente. — Testament olograf. — Motive de anulare. — Scripte de comparațiune. — Dacă pentru acte cu titlu gratuit se cere o capacitate mai certă și mai complectă de cât pentru actele cu titlu oneros. — Cause de nulitate. — Smintire. — Cum trebuie dovedită. — Captația și sugestia. — Când sunt cause de nulitate a unui testament. — (Art. 449 Codul civil).

1. Testamentul olograf, nu se poate anula pe motiv că n'ar fi scris și subscris de autorul lui fiindcă scrierea și subscrierea ar diferi de unele acte scrise și subscrise de testator, diferență ce se poate explica prin lungul interval ce ar fi trecut de la facerea acelor acte până la facerea testamentului, epocă când și testatorul devenise mai debil, și când nu există nici o deosebire între scrierea și subscrierea testamentului, și a altor acte făcute cam la epoca testamentului.

2. Pentru a dispune cu titlu gratuit, nu trebuie o capacitate mai certă și mai complectă de cât pentru a contracta cu titlu oneros, și deci donațiunile și testamentele nu pot fi anulate de cât în casurile prevăzute de art. 449 din Codul civil, dovedind dacă smintirea nu rezultă chiar din coprinsul actului ce se atacă, că autorul lor era complect lipsit de voință în momentul facerii lor, și proba smintirei rezultă în deajuns din îndoita împrejurare că testatorul era dement într'o epocă anterioară și alta posterioară facerii testamentului, ambele însă apropiate de momentul confecționării sale.

3. Captațiunea și sugestiunea nu sunt cause de nulitate a unui testament de cât dacă sunt acompañate de manopere dolosive cari să fi determinat pe testator să facă actul pe care altminterlea nu l'ar fi făcut.

Tribunalul,

În ceea ce privește acțiunea intentată de d-na Savopolu în anularea testamentului olograf al defunctului N. Petrescu cu data de 5 Martie 1898;

Având în vedere că acest act e atacat de odată ca neemanând de la defunct, adecă nu e scris, subscris și datat de dânsul; că, chiar dacă ar emana de la dânsul, e nul în formă și fond, căci e făcut de o persoană care era în stare de demență în momentul confecționării sale, și în fine, a cărei voință a fost captată prin sugestiuni dolosive;

În privința primului motiv, că testamentul nu e opera defunctului;

Având în vedere actul de expertisă de la 8 Martie 1901, din care rezultă că de și se vede o diferență între scrierea și subscrierea testamentului și unele acte de comparațiune, aceasta nu se poate atribui de cât lungul interval de timp ce le separă și în care defunctul Petrescu devenise de o debilitate extremă, premergătoare paralizei generale de care era atins; că nu există nici o diferență între scrierea și subscrierea testamentului din 5 Martie 1898 și actele de comparațiune scrise de Petrescu cam la acea epocă; că scrierea și subscrierea testamentului atacat sunt originale, și deci acest prim motiv cată a fi respins.

Asupra celui de al doilea motiv de demență:

Având în vedere, în drept, că legiuitorul nostru nu a reprodus art. 901 din Codicele frances, care dispune că, pentru a face o donațiune sau un testament, trebuie să fii cu mintea sănătoasă; că, suprimând acest text, legiuitorul nostru nu a voit să mai reproducă o regulă care e de esența tuturor contractelor, arătând astfel într'un mod vădit că, pentru a dispune cu titlu gratuit, nu trebuie o capacitate mai certă și mai complectă de cât pentru a contracta cu titlu oneros; că deci, donațiunile și testamentele nu pot fi anulate de cât în casurile prevăzute de art. 449 Codul civil, arătând, dacă demența nu rezultă chiar din coprinsul actului ce se atacă, că autorul lor era complect lipsit de voință în momentul facerii lor; că proba demenței rezultă cu suficiență din dubla circumstanță că testatorul era dement într'o epocă anterioară și alta posterioară facerii testamentului, ambele însă apropiate de momentul confecționării sale; că aceasta e o regulă generalmente admisă, ea fiind de acord cu rațiunea;

Având în vedere, în fapt și în speță, că defunctul Petrescu, printr'un testament anterior din 1894, a înstituit ca legatară universală pe d-na Savopolu; că, prin testamentul olograf de la 5 Martie 1898, revocă primul testament în favoarea surorii sale d-na Bilciurescu; că acest din urmă testament e atacat pentru motiv de demență; că nu e de loc demonstrat într'un mod peremptoriu că în momentul facerii testamentului, testatorul era în stare de demență; că, prin toți martorii audiați, se constată că defunctul Petrescu, în ultimul timp al vieții sale, era în stare de imbecilitate; că, din cauza acestei stări, sora sa, d-na Bilciurescu, a cerut interdicțiunea în Septembrie 1899, adecă după un an și jumătate de la data testamentului ce se atacă; că e deci cert că starea de imbecilitate a existat posterior facerii testamentului și că a persistat până la moarte; că nu e însă demonstrat că demența exista anterior facerii testamentului; că singurul martor a cărui deposițiune ar avea o mare greutate, doctorul legist Minovici, care a făcut autopsia cadavrului, declară că a constatat leziuni cerebrale, a căror origină, după toate probabilitățile, ar fi cu 2 ani înainte de moartea defunctului, adecă la o epocă anterioară facerii testamentului ce se atacă;

Considerând că această afirmațiune e o probabilitate, nu însă o certitudine; că, chiar dacă leziunile au început să se formeze la o epocă anterioară facerii testamentului, nu e însă demonstrat că prin simpla aparițiune a lor, defunctul Petrescu a căzut în stare de demență, că, din contră, contrariul rezultă din o serie de acte, pe care defunctul le-a făcut în toată plenitudinea facultăților sale mintale, la o epocă anterioară și alta posterioară a actului ce se atacă. Așa, la 7 Noiembrie 1897, s'a prezentat în persoană la tribunal, luând chiar cuvântul în instanță. De la 23 Octombrie 1897 până la 19 Iulie 1898, înainte și după facerea testamentului, se judecă cu soția sa, actuala d-na Savopolu, în procesul de divorț. La 19 Mai 1898 se prezintă în persoană la tribunalul de notariat și cere înscripțiunea actului de ipotecă făcut în favoarea lui Foscalino, etc. Că, toate aceste acte formează o puternică presumpțiune că defunctul era în plenitudinea facultăților sale mintale în momentul facerii testamen-

tului, și deci și acest motiv de demență cată a fi respins.

In ceea ce privește ultimul motiv de captațiune :

Având în vedere că captațiunea și sugestiunea nu sunt cauze de nulitate a unui testament, de cât dacă suntacompaniate de manopere dolosive, cari au determinat pe testator să facă actul, pe care altmintrelea nu l'ar fi făcut; că deci, trebuia probat că sora defunctului s'a servit de diferite mijloace frauduloase pentru a atrage liberalitățile în favoarea sa;

Considerând că nici un fapt de această natură nu a fost articulat, și acest ultim motiv cată a fi respins.

Pentru toate aceste motive, redactate de d-l judecător supleant Demetru Negulescu, tribunalul, respinge acțiunea, etc.

(ss) C. Paraschivescu, D. Negulescu.

TRIBUNALUL COMERCIAL ILFOV

Audiența de la 11 Mai 1901

Președenția D-lui D. FLORESCU, Președinte

Hans Hart cu H. Picler

Sentința comercială No. 1114/901

Probe.—Comercianți.—Fapte de comerț.—Registrele comercianților.—Forța lor probantă.—(Art. 50 din Codul comercial).

Registrele comercianților, ținute în regulă, fac deplină credință în instanță, între comercianți și pentru fapte de comerț.

S'a ascultat: d-l avocat Al. Rădulescu din partea apelantului Hans Hart, în susținerea motivelor de apel și d-l avocat A. Dunca din partea intimatului H. Picler în combateri.

Tribunalul,

Având în vedere apelul făcut de Hans Hart contra cărței de judecată cu No. 835/99 a judecătoriei de pace ocol 6 din București prin care i se respinge ca nesustținută opoziția făcută contra cărței de judecată No. 2615/98;

Având în vedere că prin menționata carte de judecată se admite acțiunea intentată de Heinrich Picler și se obligă Hans Hart să plătească reclamantului Heinrich Picler suma de 1269 lei și 30 bani cu procente și cheltueli;

Având în vedere conclusiunile părților;

Având în vedere că prin acțiune Heinrich Picler pretinde de la Hans Hart suma de 1269 lei și 30 bani ca rest din prețul a diferite mărfuri ce i-a furnizat în cursul anului 1897;

Având în vedere și cererea reconvențională intentată de Hans Hart contra lui Heinrich Picler pentru plata sumei de 805 lei oșebit cheltueli de judecată, de timbre, etc.

Având în vedere în ce privește acțiunea principală, că reclamantul Heinrich Picler în aprețuirea pretențiunilor sale, s'a servit de un extract după registre legalisate în regulă conform legilor țarei cu care și dovedește acțiunea sa;

Având în vedere că după dispozițiunea art. 50 din Codul comercial registrele comercianților ținute în regulă, face deplină credință în instanță între comercianți și pentru fapte de comerț;

Că ast-fel fiind, acțiunea cată să fie admisă ca justă și bine întemeiată;

Având în vedere în ce privește acțiunea reconvențională, că Hans Hart în dovedirea pretențiunilor sale, s'a referit la mărturisirile lui Heinrich Picler;

Având în vedere că din răspunsurile date de Heinrich Picler la întrebările ce i-au fost puse de către Hans Hart, nu rezultă cătuși de puțin că Heinrich Picler a

concesionat lui Hans Hart vânzarea exclusivă pentru toată România a rezervoarelor fabricate de d-sa;

Având în vedere că în urma acestor răspunsuri negative la interogatoriul din partea lui Heinrich Picler, Hans Hart nu a adus altă probă în sprijinirea pretențiunilor sale;

Că ast-fel fiind cererea reconvențională devine nefondată și ca atare urmează să fie respinsă de odată cu apelul;

Având în vedere și art. 140 Pr. civ..

Pentru aceste considerante redactate de d-l judecător G. M. Vlasto, tribunalul respinge ca nefondat apelul, etc.

(ss) D. Florescu, G. M. Vlasto.

CURTEA DE APEL DIN GALAȚI, Secția II

Audiența de la 20 Februarie 1901

Președenția D-lui ELEFTERIE G. ECONOMU, Președinte

Banca Agricolă Sucursala Bârlad cu Banca Generală din Brăila

Decisiunea comercială No. 40/901

Banca agricolă. — Gagiū. — Forme speciale pentru a se considera ca date în posesia Băncei a lucrurilor puse în gagiū. — Pentru ce fel de operații sunt cerute aceste forme. — Gagiū opozabil terțiilor. — Gagiū comercial. — Forme. — Act scris. — Când este opozabil terțiilor. — Privilegiul creditorului. — Condiții. — (Art. 12 din legea constitutivă a băncei agricole; art. 478 și 480 Cod comercial).

Poseziune. — Mobile. — Constituire de drepturi de către cel ce posedă. — Bună credință. — (Art. 1909 din Codul civil).

1. Legea constitutivă a Băncei Agricole, în scop de a-i facilita operațiile pentru care este creată, i-a acordat favoarea de a se considera ca date în posesia ei lucrurile ce i se vor pune în gagiū, cari rămân în posesia debitorului, cum sunt vite pe moșie, recolte, etc. cu condiție ca contractele de împrumut să fie înregistrate la tribunal și la primăria de reședință a debitorului, singurul mijloc prin care gagiul este opozabil celor de al treilea.

Această cerință a legii este prescrisă însă numai pentru casurile în cari Banca Agricolă face operațiile de favoare anume enunțate în legea ei constitutivă, nu însă și când face vre-o operație de drept comun, cas în care numai este obligat a îndeplini formele speciale cerute de legea ei, căci legea nu o obligă la aceasta și dintr-o favoare ce i s'a creat nu se poate deduce o decădere de drepturi.

Ast-fel, când Banca Agricolă invoacă un gagiū comercial, pentru validitatea unui asemenea gagiū nu este nevoie de înregistrarea cerută de legea Băncei, ci trebuie să se vadă dacă este bine constituit din punctul de vedere al legii comerciale, și opozabil celor de al treilea.

2. Pentru ca contractul de gagiū comercial să fie valabil și opozabil celor de al treilea trebuie să fie dovedit prin act scris.

3. Pentru ca creditorul să aibă privilegiū asupra lucrului ce i s'a constituit în gagiū, se cere să fie pus în posesia acestui lucru, și este presupus că are în posesia sa lucrurile date în gagiū când ele se află în magazinele sale sau ale comisionarului său, etc.

4. Cel ce posedă un lucru mobil este stăpânul lui, și cel ce câștigă de bună credință vre-un drept asupra acestui lucru de la posesor, îl câștigă valabil.

S'a ascultat: d-l avocat Victor Macri, din partea Băncei Agricole, în susținerea apelului, precum și d-nii

avocați C. Bogdănescu și C. Radović, din partea Băncii Generale din Brăila, intimată, în combateri.

Curtea,

Asupra apelului făcut de Banca Agricolă, sucursala Bêrlad, în contra sentinței tribunalului Tecuci No. 30 din 1900 ;

Având în vedere că prin această sentință s'a respins contestația făcută de apelantă la urmărirea exercitată de Banca generală română din Brăila, asupra a niște saci cu făină depuși ei în gagiū de Aristide V. Enache;

Având în vedere că Banca agricolă susține că acești saci cu făină nu sunt proprietate a debitorului Băncii generale Aristide Enache, ci a lui Atanase Divitaris azi căzut în faliment și reprezentat prin sindic; că acești saci împreună cu alții erau constituiți de proprietarul lor, Divitaris, gagiū către Banca Agricolă pentru suma de 21000 lei, ce se împrumutase de la această Bancă, deci nu poate fi urmărit de Banca Generală, care n'are act de gagiū de la proprietarul lor, și în tot casul gagiul ei este constituit prin fraudă comisă de către Divitaris, mandatarul ei, căci Aristide Enache era servitorul lui Divitaris, și în realitate acesta a făcut actele de împrumut și a primit banii de la Banca Generală întrebuițând persoana servitorului său A. Enache, după ce depusese el singur această marfă în gagiū către Banca Agricolă și i-o dăduse în posesie conform legii;

Având în vedere că Banca Generală cere respingerea contestației pe motiv că: 1) actul de gagiū al Băncii Agricole nefiind înregistrat conform legii ei constitutive, este nul; 2) că Banca Generală are un gagiū constituit conform legii de către Aristide Enache cel ce avea în stăpânire marfa, deci de la proprietar, prin urmare are un gagiū valabil și Divitaris nu era mandatarul ei; 3) că nu există identitate între făina dată în gagiū Băncii Generale și cea dată Băncii Agricole; 4) că în tot casul actul de gagiū al Băncii Generale este anterior celui al Băncii Agricole care este constituit după ce s'a început urmărirea exercitată de Banca Generală, prin urmare trebuie să aibă preferință;

Considerând că în adevăr legea constitutivă a Băncii Agricole, în scop de a-i facilita operațiile pentru care este creată, i-a acordat favoarea de a se considera ca date în posesia ei lucrurile ce i se vor pune în gagiū, care rămân în posesia debitorului, cum sunt vite pe moșie, recolte, etc., etc., cu condiție ca contractele de împrumut să fie înregistrate la tribunal și la primăria de reședință a debitorului, singurul mijloc prin care gagiul este opozabil celor de al treilea;

Considerând însă că această cerință a legii este prescrisă numai pentru casurile în care Banca Agricolă face operațiile de favoare anume enunțate în această lege. Când însă Banca Agricolă face o operație de drept comun, ea nu mai este obligată a îndeplini formele speciale cerute de legea ei constitutivă, căci legea nu o obligă la acest lucru și din o favoare ce i s'a creat nu se poate deduce o decădere de drepturi;

Considerând în specie că Banca Agricolă invocând un gagiū comercial, pentru validitatea lui nu era nevoie de înregistrarea cerută de art. 12 din legea Băncii Agricole, prin urmare rămâne a se vedea dacă el este

bine constituit din punctul de vedere al legii comerciale și este opozabil Băncii Generale;

Considerând că în fapt, din susținerile și actele ambelor părți, rezultă cert că ambele contracte de gagiū, atât acel constituit de Aristide Enache către Banca Generală, cât și acel consimțit de Atanase Divitaris către Banca Agricolă, erau date asupra a niște saci cu făină aflați în magazinele lui Divitaris, situate în Tecuci, strada Principală.

Acest lucru se dovedește prin aceea că în actul de gagiū al Băncii Agricole se spune categoric că făina constituită ei în gagiū se află în 1340 saci, din magazinele proprietate a debitorului Divitaris, situate în Tecuci, str. Principală și prin aceea că Aristide Enache când a făcut împrumutul la Banca Generală a constituit în gagiū 800 saci cu făină și a dat Băncii în posesie această marfă, transmitând pe numele ei contractele de locațiune a magaziei unde se află depusă aceasă marfă și polița de asigurare sub No. 196174 din 1900 a Societății Naționale. Prin această poliță prezentată de Banca Generală se specifică că marfa asigurată de Aristide Enache consistă în un deposit de făină de diferite calități aflat în două magazine proprietate a lui Atanase Divitaris, situate în Tecuci, str. Principală, adică tocmai acele în care se află făina depusă în gagiū de proprietarul magaziei la Banca Agricolă;

Considerând că din acest fapt se dovedește că ambele gagiuri sunt constituite asupra aceleiași mărfi, cu singura deosebire că în actul Băncii Agricole era prevăzută o cantitate mai mare de făină de cât în al Băncii Generale;

Că dar urmează a se stabili care din aceste două acte de gagiū este valabil și opozabil celui-l'alt;

Considerând că după art. 478 Cod. com. contractul de gagiū comercial pentru ca să fie valabil și opozabil celor de al treilea trebuie să fie dovedit prin act scris condiție ce întrunesc ambele contracte de gagiū;

Considerând însă că după art. 480 același Cod, pentru ca creditorul să aibă privilegiu asupra lucrului ce i s'a constituit în gagiū, se cere să fie pus în posesia acestui lucru. El este presupus că are în posesia sa lucrurile date în gagiū când ele se află în magazinele sale sau ale comisionarului său, etc.;

Considerând în specie că prin actul de gagiū al Băncii Generale în adevăr se spune că debitorul A. Enache a predat gagiul în posesia Băncii prin aceea că i-a transmis contractul de închiriere, polița de asigurare și cheile magaziei, însă azi nu s'a dovedit că s'a predat contractul de închirierea magaziei în care se află depositată marfa;

Considerând că acest lucru chiar de s'ar dovedi, în actul de gagiū al Băncii Generale se declară în mod formal că cheile de la magazin s'au încredințat în mâinile lui Atanase Divitaris, însărcinat să le păstreze din partea Băncii Generale;

Considerând că în asemenea stare de lucruri, chiar, dacă Banca Agricolă n'a avut gagiū anterior asupra acestei mărfi după cum pretinde intimata, totuși la 29 Iulie 1900, data actului de gagiū ce apelanta presintă

astă-zî, situația de fapt a părților era, că Divitaris, abusând de încrederea Băncii Generale a constituit în gagiū la Banca Agricolă, marfa aflată în magazinele de la care i se încredințase cheile spre păstrare;

Considerând că, după principiul pus la art. 1909 din Codul civil, cel ce posedă un lucru mobil este stăpânul lui, și cel care câștigă de bună credință vre-un drept asupra acestui lucru de la posesor îl câștigă valabil;

Considerând că Banca Agricolă, când a încheiat contractul de gagiū cu Divitaris, la 29 Iulie 1900, față cu contractele anterioare ce avusese loc între ei și față cu actele ce i s'au depus cu această ocaziune, de sigur că era de bună credință și nu putea ști că această marfă era pusă deja în gagiū de Aristide Enache la Banca Generală;

Considerând că contractul de gagiū încheiat între Banca Agricolă și Divitaris este constatat prin act scris, prin el se dovedește că s'a predat creditorului posesiunea gagiului, căci i-a transmis un contract de închiriere al magazielor în cari marfa pusă în gagiū era deponată, i-a predat polița de asigurare a mărfii și cheile acestor magazine;

Că, ast-fel fiind, contractul de gagiū al Băncii Agricole întrunește condițiunile cerute de Codul comercial, și deci Banca Agricolă este creditoare privilegiată a făinei aflată în aceste magazine, până la concurența creanței sale de 21000 lei, capital împrumutat cu accesoriiile lui, și acest drept al său îl poate opune Băncii Generale, pentru că, după cum s'a demonstrat mai sus, dînsa, prin abuzul de încredere al omului său de încredință, Divitaris, Banca Generală a pierdut posesiunea mărfii dată ei în gagiū;

Că dar, contestațiunea Băncii Agricole este fondată, însă numai întru atîta, că dînsa are dreptul să se îndestuleze cu preferință și înaintea Băncii Generale, din prețul mărfii urmărite, însă că și această Bancă fiind creditoare, are dreptul a exercita urmărirea, îndestulându-se după creanța Băncii Agricole, dacă va mai rămînea vre-un prisos;

Că, în asemenea stare de lucruri, nu are nici o importanță faptul că actul de gagiū al Băncii Generale are data certă anterioară actului de gagiū al Băncii Agricole;

Că dar, în acest sens urmează a se admite apelul Băncii Agricole și a i se acorda cheltueli de judecată, conform art. 140 și 146 Procedura civilă;

Pentru aceste motive, Curtea admite apelul Băncii Agricole, etc.

(ss) E. G. Economu, G. Tanoviceanu, G. Stoicescu.

O p i n i u n e

Banca agricolă, sucursala Bêrlad, văzînd că se scoate în vînzare de către Banca Generală din Brăila, un număr de saci de făină ce-i erau constituiți gagiū de către Atanase Divitaris, a făcut contestațiune, pe motivul că făina urmărită de Banca Generală este gagiul său, în puterea unui act făcut între dînsa și Atanase Divitaris;

Avînd în vedere că Banca Generală din Brăila, a cerut vînzarea sacilor cu făină în cestiune încă de la 20 Iulie 1900 la tribunalul de Tecuți, când a depus și actul său de gagiū comercial, căpătînd cu modul acesta o dată certă, vînzare care s'a amînat de mai

multe ori din cauză del ipsă de concurenți, fără ca în tot acest interval de timp Banca Agricolă să fi ridicat vre-o pretențiune până în ziua de 25 Noembrie 1900, când a făcut contestațiune;

Avînd în vedere că acest fapt este foarte important de oare-ce el ne descopere secretul ce există în această afacere, adică: debitorul Atanase Divitaris avea un om de încredere al său, un alt grec, anume Aristide V. Enache, lucrător în brutăria sa din Tecuți. După ce ia banii mai întîi de la Banca Agricolă, sucursala Bêrlad, constituindu-i în gagiū sacii cu făină în cestiune, în urmă, mai avînd necesitate de alți bani consiliază și îndeamnă pe omul său Aristide V. Enache, ca să ia și el alți bani de la Banca Generală din Brăila dîndu-i ca gagiū aceeași făină, care deja era dată ca gagiū Băncii Agricole. Această făină însă nu era proprietatea sa, de oare-ce, întrebînd de președintele Curții, a declarat că făina este a lui Atanase Divitaris, fiind cumpărată de el, și că dînsul, Aristide V. Enache, nu este de cît un lucrător în prăvălia sa de brutărie;

Avînd în vedere că cestiunea principală din proces este aceea de a se ști, care din cei doi creditori trebuie să fie plătit cu preferință înaintea celui-l'alt, din prețul rezultat la vînzarea făinei prin licitațiune publică;

Avînd în vedere că, după cum am demonstrat mai sus, contractul de gagiū al Băncii de Brăila este care a căpătat mai întîi dată certă, prin faptul că a fost prezentat și depus la tribunalul Tecuți la 20 Iulie 1900 pe lângă cererea de vînzare a sacilor cu făină ce i se constituise ca gagiū;

Considerînd că contractul de gagiū al Băncii Agricole se constată că nu a luat naștere de cît în urma celui d'întîi, adică în ziua de 29 Iulie 1900, și că astfel nu s'a conformat art. 12 din legea Băncii Agricole, după care un act de gagiū nu poate fi opozabil terților de cît de la data mențiunei făcută în registrul primăriei despre act;

Avînd în vedere și art. 33, 34 și 35 din instrucțiunile din 1895, după cari trebuie să lucreze sucursalele pentru Banca Agricolă, și cari zic că contractele se vor face în triplu exemplare, adică unul pentru tribunal, unul pentru Banca Centrală Agricolă și altul pentru sucursală: că după autentificare, se va întabula într'un registru special al tribunalului și apoi se va întabula și la primărie; că, numai când toate aceste forme vor fi îndeplinite și actele necesare depuse, se va efectua împrumutul;

Avînd în vedere și certificatul grefei tribunalului Tecuți, No. 22404 din 21 Decembrie 1900, prezentat de Banca Generală de Brăila, prin care se constată că nu s'a găsit înscris în registrul de împrumut pe amanet al Băncii Agricole vre-un act intervenit între Banca Agricolă și Atanase Divitaris, cu începere de la 27 Iulie 1900 și până la acea dată;

Pentru aceste motive, sunt de părere a se respinge contestațiunea făcută de Banca Agricolă la vînzarea sacilor cu făină în cestiune și a se plăti cu preferință Banca Generală din Brăila din prețul ce va rezulta din vînzarea gagiului;

(s) Sp. Stătescu.

D-l Ion Negulescu, avocat din Brăila, ne comunică, că în curînd, va începe a publica afacerea succesiunii Thoma Petcu, cu toate fazele ei cu diferiții pretendenți ai acestei succesiuni și erezii între ei.